Heinz Brock: Válsághelyzet az orvosi és ápolószemélyzet körében Európában
Das Magazin für Health Professionals (ÖKZ), 66. Jg. (2025) 2.
14. April 2025, 09:24

Kulcsszavak: ápolás, emberi erőforrás, munkaerőhiány, orvosi személyzet, ápolószemélyzet, Európai Unió, Európa

Forrás Internet-helye: https://www.gesundheitswirtschaft.at/publikation/66-jg-2025-2/wenn-helfer-fehlen-die-krise-von-aerztinnen-und-aerzten-sowie-pflegekraeften-in-europa/ ; **Healthcare Personnel Commmission (2023), Time for action: personnel in a sustainable health and care service, Departementenes sikkerhets-og serviceorganisasjon Oslo:** www.regjeringen.no ; **Health at a Glance: Europe 2024:** www.oecd.org/en/publications/health-at-a-glance-europe-2024

A munkaerőpiaci trend első pillantásra megnyugtató lenne. Az egészségügyi rendszer személyügyi ellátottsága Svédország kivételével az EU összes tagállamában történelmi csúcsponton van. Az Európai Unióban 1.000 lakosra 2002-ben 3,1, 2012-ben 3,6, 2022-ben 4,2 orvos jutott. Ez az arány Ausztriában a legmagasabb (1.000 lakosra 5,4 orvos). Az ápolók létszáma az európai országokban az elmúlt évtizedben 1.000 lakosra átlagosan 7,3-ról 8,4-re növekedett. Norvégiában, Finnországban, Írországban és Németországban 1.000 lakosra több mint 12, Ausztriában 11,0 okleveles ápoló jut. ***Az Institute of Health Metrics and Evaluation (IHME) felmérése szerint azonban 2022-ben az Európai Unióban 1,2 millió orvos, ápoló és bába hiányzott a rendszerből.***
Az EU 20 tagállamában orvosokból, 15-ben ápolókból van hiány. A ***Global Burden of Disease Study 2019*** becslései szerint egy-egy régió ellátási szükségletének 90%-os személyügyi fedezetéhez 1.000 lakosra 3,54 orvosra és 11,45 ápolóra lenne szükség. Ezek az elméletileg levezetett értékek akár meg is haladhatják egy-egy ország tényleges személyügyi szükségleteit, amit több más tényező befolyásol. A 65 év fölöttiek aránya az Európai Unióban 2000 és 2023 között 16%-ról 21%-ra növekedett, amely 2050-ig a várható élettartam emelkedésével és a termékenység csökkenésével elérheti a 30%-ot.
A munkaerőpiacra belépő új orvosok száma Európában 100.000 lakosra 12 (Norvégia, Szlovénia, Észtország, Németország) és 24 (Írország, Románia, Lettország, Málta, Bulgária) között mozog. Bulgária, Románia és Írország vonzó képzési lehetőségeket biztosít, ami azzal jár, hogy a végzősök saját hazájukban fognak praktizálni. Az ápolóképzés területén Norvégia, Izland, Finnország, Horvátország és Hollandia átlagon felüli beiskolázást biztosít. Ennek keretében Romániában és Görögországban 100.000 lakosra több mint 100 új ápoló képzésére kerül sor. Ausztriában 2022-ben 100.000 lakosra 16,19 új orvos és 45,4 új ápoló szerzett diplomát.
A munkaerőhiány csökkentésének értékes lehetősége a nyugdíjas személyzet továbbfoglalkoztatása. Olaszországban az egészségügyi személyzet 27%-a 65 év fölötti. 2024-ben a közszolgáltatásban működő orvosok kötelező nyugdíjkorhatárát 70-ről 72 évre emelték. A 65 év fölött is foglalkoztatott orvosok aránya Belgiumban, Franciaországban, Szlovákiában és Németországban is magas.
A bérezés miatti elégedetlenség különösen az ápolók körében magas. A pandémiát követően Magyarországon, Lengyelországban, Szlovéniában, Észtországban és Franciaországban szignifikánsan emelték az ápolók béreit.

Ország	Ápolók	Orvosok
Írország	13,30	3,90
Hollandia	11,50	3,90
Belgium	11,60	3,60
Finnország	14,10	3,60
Szlovénia	10,40	3,40
Franciaország	8,80	3,20
Luxemburg	11,70	3,00
Horvátország	7,70	4,00
Szlovákia	5,70	3,70
Románia	8,20	3,70
Lengyelország	5,70	3,50
Magyarország	5,50	3,50
Észtország	6,60	3,50
Lettország	4,20	3,40
Ausztria	11,00	5,40
Norvégia	15,60	4,90
Németország	12,00	4,60
Dánia	10,40	4,50
Izland	14,90	4,40
Svédország	10,90	4,40
Görögország	3,90	6,60
Portugália	7,50	5,70
Ciprus	5,30	5,20
Málta	7,90	4,60
Bulgária	4,30	4,50
Litvánia	7,50	4,40
Csehország	9,00	4,30
Spanyolország	6,20	4,30
Olaszország	6,50	4,20

EU-ban átlagosan:
1.000 lakosra 4,2 praktizáló orvos
1.000 lakosra 8,4 praktizáló ápoló

Orvosok EU-átlag alatt; Ápolók EU-átlag fölött
Orvosok EU-átlag alatt; Ápolók EU-átlag alatt
Orvosok EU-átlag fölött; Ápolók EU-átlag fölött
Orvosok EU-átlag fölött, Ápolók EU-átlag alatt

Forrás: OECD Health Statistics 2024
(adatok 2022-ből, vagy legközelebbi rendelkezésre álló adat)

Külföldi munkaerőtoborzás: 2023-ban Norvégiában, Írországban és Svájcban az orvosok több mint 40%-a, Írországban az ápolók 50%-a külföldi volt. Ausztriában az ápolók 13,4%-a, az orvosok 7,5%-a külföldi. A migrációs áramlatok intenzitását a származási és célország közötti nyelvi határok mértéke is befolyásolja. Az Egyesült Királyság főleg Indiában, Pakisztánban és Nigériában, Svájc előszeretettel Németországban, Franciaországban és Olaszországban toboroz.